

Första pristagaren som läcktes: Elfriede Jelinek, 2004.

Andra pristagaren som läcktes: Harold Pinter, 2005.

Tredje pristagaren som läcktes: Patrick Modiano, 2014.

Foto: IBL

sig om ett missförstånd. Och sedan släppte jag den frågan. Jag berättade det kanske för Sara (Danius) då hon tog över men i övrigt har vi inte diskuterat saken, säger Peter Englund.

Även under Horace Engdahls är som ständig sekreterare läckte Kulturprofilen vilka som skulle få Nobelpriset, uppger två kvinnor som tidigare umgicks i samma kretsar.

Sensommaren år 2004 befann sig de båda tillsammans med Kulturprofilen på restaurangen Wasahof i Stockholm. Han började tala om Nobelpriset.

– Han pratade ofta om att han visste vilka som var aktuella. Han ville väl visa sig viktig, visa att han verkligen ingick i den kretsen. Vilket han ju på många sätt gjorde, så jag trodde honom, säger en av dem.

Just den kvällen på Wasahof ska Kulturprofilen ha börjat kasta ut olika ledtrådar om det årets Nobelpristagare.

– Han sa att det är en kvinna. En dramatiker. En feminist. Kontroversiell, och så vidare. Och när min vän gissade på Elfriede Jelinek skratade han på ett sätt som vi båda uppfattade som totalt bekräftande, säger hon om sin kompis som också minns hur hon fick höra vem pristagaren var i förväg.

– Han signalerade tydligt att det var Jelinek. Men när hon fick priset insåg jag att jag ändå inte riktigt tagit det på allvar. Jag blev chockad

när hennes namn ropades ut: Helvete, han visste verkligen.

Hon berättar att händelsen upprepades året därpå.

– Jag var involverad i ett stort arbete som rörde dramatikern Harold Pinter, som vid den tiden var rätt okänd i Sverige. Jag var ute på krogen med samma vän. Hon hörde också Kulturprofilen säga att mitt Pinterprojekt var väldigt lämpligt och skulle ge stor utdelning om några månader. Och det var mer än en hint. Han sa vem som skulle få Nobelpriset och den gången visste jag att det stämde.

Utöver de tre kvinnor som vittnar om direkta läckor talar flera andra om Kulturprofilens sätt att tala om sin insyn i Svenska Akademiens arbete med Nobelpriset.

– Han gav aldrig mig något namn men han pratade alltid om att han visste vem som skulle få priset, säger en kvinna.

Kulturprofilen påstås särskilt ha pratat om sin inblandning i Jean-Marie Gustave Le Clézios pris, även före tillkännagivandet.

– Han brukade ta upp honom, och ibland Modiano, och tala om dem på ett sätt som skulle få det att låta som om han hade inflytande. Han kunde säga saker i stil med att ”nu är det snart dags” och ”jag ska ligga på om det”. Jag tänkte mest att det var skryt. Han sa sådant för att imponera på tjejer. Men det har varit märkligt att senare höra de

namnen ropas ut, säger en annan kvinna.

Horace Engdahl uttryckte själv misstankar om läckor inom Akademien år 2008, när Jean-Marie Gustave Le Clézio fick priset. Kort inpå offentliggörandet rasade oddsen på författaren och spelbolaget Ladbrokes stoppade vadslagningen. I en intervju med P1 Morgon sa Horace Engdahl att han var övertygad om att det fanns en läcka och menade att Akademien skulle ”täppa till den”.

Men nu vill han inte kommentera de nya uppgifterna om vad som ska ha skett under hans tid som ständig sekreterare:

”Jag skulle bryta mot Svenska Akademiens stadgar om jag kommenterade dem utan att vara uttryckligen bemyndigad därtill genom ett beslut i Akademien. Det är så våra regler ser ut”, skriver han i ett mejl till DN.

Peter Englund bekräftar däremot läckan i samband med Jean-Marie Gustave Le Clézios Nobelpris, och uppger att den hade ”fransk koppling”.

– Det fanns indikationer på en fransk koppling, som hade att göra med vadslagningsmönstren, som var kopplade till franskspråkiga territorier, säger Peter Englund.

Att många fransmän satsade på Jean-Marie Gustave Le Clézio?

– Det är det enda jag minns: indikationerna kring läckan hade att göra med hur oddsen rört sig i

franskspråkiga territorier. Det var då Ladbrokes avbröt, tror jag. Det var före min tid som ständig.

Har de indikationerna – och att Kulturprofilen pekades ut i fransk press år 2014 – aldrig fått Akademien att misstänka den läcka kvinnorna nu vittnar om?

– Nej, inte alls. Det har funnits en väldigt samstämmighet bland ledamöterna – bland alla ledamöterna – om att läckor är enormt skadliga för Akademien och riskerar att sänka priset.

Spelbolagen Ladbrokes, Unibet och Betsson uppger att man i dag inte har uppgifter om att läckor kan ha påverkat spelandet på Nobelpriset i litteratur. Flera pristagare har också beskrivits som överraskningar för spelbolagen, däribland årets mottagare Kazuo Ishiguro. De möjliga vinsterna i vadslagningen om Nobelpriset är också låga i jämförelse med utdelningen på sportspel, uppger bolagen.

Natali Phalén, generalsekretär på Institutet mot mutor, säger till DN att eventuellt brott kan misstänkas om en utomstående person betalat sig till information om pristagaren, exempelvis genom pengar eller gåvor. Det finns inga uppgifter om att det ska ha skett i de fall som nämns i den här artikeln.

Peter Englund betonar dock att Akademien ser allvarligt på misstankarna och menar att det kan handla om sekretessbrott.

Vilka följder kan det få?

– Det måste du tala med Sara Danius om, säger Peter Englund.

Som DN tidigare berättat har Svenska Akademiens ständige sekreterare Sara Danius anlitat en advokatbyrå som ska utreda varje ledamots relation till Kulturprofilen och om mannen har haft något inflytande över institutionens arbete.

I förra veckan uppmärksammade Expressen att utredningen – som utförs av advokatbyrån Hammar-skiöld & Co – också specifikt ska titta på om Akademien låtit sig påverkas i valet av Nobelpristagare och om det kan vara så att ledamöter har läckt information om pristagarna i förväg.

– Jag kan varken bekräfta eller dementera de uppgifterna. När utredningen är klar ska det ske en redovisning till Svenska Akademien. Vi måste gå till botten med alla frågor och göra en noggrann utredning, säger advokat Peder Hammar-skiöld till DN.

DN har sökt Sara Danius för en kommentar om de nya anklagelserna kring läckor, och vad de kan få för konsekvenser, men hon vill inte låta sig intervjuas:

”Tyvärr kan jag inte svara på några frågor eftersom en advokatutredning pågår”, skriver Danius i ett mejl.

DN har sökt Kulturprofilen och hustrun, som är ledamot i Svenska Akademien, och gett dem möjlighet att bemöta anklagelserna.

holm. Kulturprofilens beteende har enligt DN:s källor varit känt i denna prestigefyllda del av kulturvärlden ända sedan 1980-talet, men omgett av en stark tystnadskultur.

● **Akademiens ständige** sekreterare Sara Danius fördömde redan samma kväll som DN:s publice-

DN Kultur 23 november.

ring Kulturprofilens agerande som ”djupt oanständigt”. Hon klargjorde vidare att hon förväntar sig att Svenska Akademien nu avslutar allt samarbete med mannen och hans verksamhet.

● **Torsdagen den 28 november**, vid ett av Akademiens ordinarie sammanträden, framkom även att

DN Kultur 25 november.

ledamöters familjemedlemmar utsatts ”för önskad intimitet”. ● **Efter DN:s granskning** har fem kvinnor polisanmält Kulturprofilen för sexuella övergrepp och trakasserier.

🔍 **Läs alla artiklar** i DN:s granskning om Kulturprofilen på dn.se/kultur